

SPLBK_KSP1: KOMUNIKACE OSOB SE SP 1

3) Prstové abecedy

- komunikační systém slovní podstaty
- komunikační systém vycházející z ČJ
- vizuálně-motorická komunikační forma
 - využívá formalizovaných a ustálených postavení prstů a dlaně jedné nebo obou rukou k zobrazování jednotlivých písmen abecedy

druhy daktylu:

- jednoruční (USA, Španělsko, Francie, ČR)
- dvouruční (UK, Austrálie, Itálie, ČR)
- smíšené
- dlaňový daktyl hluchoslepých (taktilní forma)

charakteristika

- produkce lineární
- pro použití nutná znalost písemné formy mluveného jazyka
- 27 znaků pro hlásky + znaky pro háčky a čárky
- integrální součástí ČZJ a totální komunikace

HISTORIE

první pojednání o prstových abecedách

- základem prstové znaky pro číslice
 - Egypt, Antické Řecko a Řím
- vytvořena mnichy

Beda Ctihodný

- 7./8. století spis „Počítání jako řeč prstů“

Cosmas Rosselius

- 1579 popsání tří různých prstových ABC

využití prstových abeced ve vzdělání

Melchor de Ybra

- 1593 publikace jednoruční ABC k výuce SP
- pro zpodobnění umírajících neschopných mluvit

Juan Pablo Bonet

- 1620 jednoruční ABC ve výuce
- pomůcka k odezírání

John Wallis

- 1652 publikace nejstarší dvouruční ABC

Abé de l'Épée

- od roku 1769 součástí francouzské metody výuky

Gallaudet + Clerk

- 1816 uvedení francouzské ABC v USA

Milánský kongres

- prstová ABC vytlačována

přelom

- 1957 opět použita na českém území
- 1963 kongres Světové federace neslyšících
 - americká prstová ABC základem mezinárodní prstové ABC

VYUŽITÍ PRSTOVÉ ABECEDY

- podpůrný prostředek
- přenos vlastních jmen a odborného názvosloví z ČJ do ZJ
 - jména institucí, politiků
 - specializované obory
- specifikum produkce více písmen najednou
 - WC, komunikace, jogurt, Octavia
- pomocné artikulační znaky (PAZ)

PRSTOVÁ ABECEDA: SOUČASNOST

- převážně oboustranná (srozumitelnost pro slyšící)

výhody

- podporuje zapamatování slova (analýza a syntéza)
- jednodušší získávání slovní zásoby
- podpora odezírání
- rychlejší než písmo

nevýhody

- nutná znalost jazyka v psané podobě
- pomalejší než mluvená řeč
- ovlivněno úrovní motoriky

Literatura:

- KRAHULCOVÁ, Beáta. *Komunikace sluchově postižených*. Praha: Karolinum, 2002.
- časopis GONG
- <http://ruce.cz/neslysici/komunikace>